

■ Hver morgen begynder med, at rastadregene laver te på stranden. Den skal hældes frem og tilbage et antal af gange for at få den rigtige konsistens. Den suppleres med masser af hjemmerullede cigaretter - og ind imellem joints.

Rastadrømmen gløder i Ga

- Jaaah maaan, diz is da good shit, hoster 23-årige Lamin.

De forventningsfulde venner Issa og Joe sidder som to logrende hunde, der øjner en godbid, og tigger ham om at sende den glødende joint videre, så de også kan ryge deres faste søndagsfest i gang.

Den foregår altid på reggaebaren Sizzlers Beach Bar en times kørsel syd for Gambias hovedstad Banjul, hvor der allerede to timer i midnat står hundredvis af dansende mænd og enkelte kvinder på terrassen og i sanddyngerne omkring et simpelt rødstenshus, der udgør rammen for seancen.

Det ligner et lettere ramponeret dansk parcelhus med en halvfærdig, overdækket udestue. Men aftenens gæster ligner langt fra dem, der befolker de danske vinterstuer.

Hovedparten er muskuløse sorte, unge mænd med lange dreadlocks, farvestrålende strikhuer og skæve smil.

Gud velsigne Marley

Ved den interimistiske, vakkelvorne mixerpult fyrer tre djs op for stemningen, når de skiftevis spiller kassetebånd, vinylplader og cd'er med de lokale reggaehelte Horicane, Rebellion, Junior K. og Fireman, hvoraf flere er kendt internationalt.

Deres Jamaica-inspirerede melodier tordner ud af to meter høje mure af højttalere, der spiller himmelråbende højt. Hvis ikke Lamin, Issa og Joe bliver skæve af jointen, bliver de det i hvert fald, hvis de står for tæt på de gigantiske basenheder, der får sandet på fliserne til at hoppe i takt med reggaerytmerne. Hver gang bassen dunker, spjætter sandkornene, som slog en knytnæve op fra jordens indre.

- Bob Marley, Gud velsigne ham, udbryder Joe med hænderne foldet i andægtighed, da "Could You Be Loved" forsøger at fortrænge hamptågerne og fylder luften med tro, håb og kærlighed.

Joe kan tilsyneladende samtlige sangtekster udenad. Både de klassiske med Bob Marley & The Wailers og

dem med alle nyere afrikanske og jamaicanske artister. Mens hans stemme gjalder, forsøger han at male ordene med sine hænder i halvmørket. Når han synger "fight", slynger han en knytnæve i vejret. Når han synger "love" lægger han en hånd på brystkassen over sit heftigt bankende hjerte.

Lige som de to andre begyndte Happy Joe, som han kalder sig, at lytte til reggae som 12-årig. Dengang var det musikken, der var omdrejningspunktet. Siden er det budskabet om de sortes kamp mod global undertrykkelse, der har betydet, at fascinationen siden har taget til i styrke som et tropisk uvejr.

- Mange af mine problemer er blevet løst gennem reggaemusikken. Når jeg har hørt om frihedskæmperen Marcus Garvey, har det givet mig mod. Når jeg har hørt Horicane synge, at alt bliver cool en dag, og at vi sorte skal tage det roligt og glemme al depressionen, har jeg forsøgt at gøre det, forklarer den 27-årige gambianer.

De sortes kamp

Inde i baren kan man kun købe to slags drikkevarer. Den lokale øl Julbrew og en tarvelig frugtcocktail uden alkohol. Men drikkevarerne er heller ikke essentielle denne aften, hvor mange på egen hånd ryger sig gennem hele hampmarker.

Til trods for den efterhånden tågede stemning kan trekløveret sagtens sætte ord på, hvorfor det er reggaen og ikke eksempelvis hiphoppen, det er faldet for.

- Reggae fortæller om den virkelighed, mange sorte befinder sig i uden for USAs ghettoer. Den handler om

selvbevidsthed og er mere end blot underholdning. Det er en livsstil, som giver en enorm tilfredsstillelse, fordi der er et budskab forbundet med musikken modsat alt det ligegyldige pop, man normalt hører på diskoteker. Der er ikke skoler nok i verden til at lære alle om de sortes kamp. Men alle kan lytte til reggae og lære derigennem, konstaterer Lamin.

En bekendt afbryder den vidtløftige samtale. Han hilser velkommen med den obligatoriske "lion palm"-hilsen, hvor fyrene stikker håndfladen frem med fingrene som kløer og fletter fingre med hinanden.

Uden for danser endnu flere med hinanden, ingen og alle. Fra afstand ligner det en stor bølge af kroppe, der bugter sig som en

” Efterhånden som nattefesten nærmer sig klimaks, tager en dumdristig gut en stor deodorant-dåse og bruger som flammekaster efter at have tændt strålen med en lighter

Fra artiklen

stor boblende symbiose spundet af lykke- og hamp-rus. Sommerfuglene gør menneskene selskab og fiser rundt under de få projektorlys under halvtaget. Klokkeren er snart 1.00, og festen er først begyndt.

Minder om Los Angeles

Gæsterne vælter ind nu. De fleste kommer i kæmpestore amerikanske football-trøjer, har kasketter på med

■ Happy Joe, Issa og Lamin elsker reggaemusikken og gør alt for at reklamere for den. De går altid med deres farvestrålende huer, også selv om der ofte er tæt på 40 grader.

■ Overalt i Gambia finder man dedikerede fans af rastakulturen. Her er det i en fiskerlandsby syd for hovedstaden Banjul.

■ Bob Marley er ikonet over dem alle. Og overalt i Gambia prydes biler og busser af hans portræt.

Gambia

■ Tusindvis af unge gambianere finder deres identitet i reggaemusikkens univers, hvor de sortes undertrykkelse og kamp for frihed beskrives

NFL-logoer og basketball-sko. Hvis ikke man vidste det, kunne man sagtens være til fest i Crenshaw eller Compton i Los Angeles.

Når man kigger ud af vinduet, der rammen nattemørket ind, ser man hundredvis af ildfluer svæve rundt. Blot er det ikke ildfluer men glødende joints, der skifter hænder igen og igen. Bevæger man sig udenfor, er det svært at trække vejret uden at føle, man ryger med.

Det passer tilsyneladende nogle af de ældre rastafarier, hvis hårpragt løber helt ned til knæhaserne. Når de slipper det løs, ligner det sorte slanger, der bugter sig i halvmørket.

- Rastahåret er en ekstremt vigtig del af kulturen. Selv om mit ikke er så langt endnu, giver det mig en god fornemmelse, siger Lamin på en krydsning mellem engelsk med gambiansk dialekt og den finurlige jamaicanske udtale, der for den uindviede kan være ren volapyk.

Deres interne kommunikation har sin helt egen caribiske charme, selv om de aldrig har forladt det afrikanske kontinent.

Eller Gambia for den sags skyld.

- Jeg kunne aldrig finde på at tale sådan her til mine forældre, men unge hiphoppere har jo også deres indforståede slangudtryk, fortæller 21-årige Issa.

Vennerne ved godt,

at der er kæmpe forskel på livet i Gambia og Jamaica.

- Jamaica er langt mere gangsta-stil end Gambia. Der bliver folk jo bare pløkket ned, hvilket slet ikke stemmer overens med rastakulturens budskab, der handler om respekt og næstekærlighed, siger Joe.

Han forklarer, at reggaemusikken for mange unge i Gambia ikke handler om attitude eller kriminalitet, men derimod er en glimrende måde at lære historie på, fordi mange af kunstneres tekster tager udgangspunkt i faktiske hændelser.

Når de sidder på stranden og lytter til reggae på deres batteridrevne radio, diskuterer de tit sangenes historiske og politiske budskaber. Og på den måde forholder de sig både til deres egen verden og den, der omgiver Afrika.

De fremhæver Junior K, der blandt andet synger om, hvordan børn dør i hele Afrika og hele folkeslag slås ihjel i Darfur. Eller hvordan knægten Amidou Jallow fra Guinea blev mejet ned af amerikansk politi.

- Man kan lære rigtig meget gennem reggae. Derfor forsøger vi at få vores venner til at lytte til musikken. Men vi fornægter på ingen måde vores gambianske, musikalske rødder. Der er tale om sameksistens, understreger Lamin.

Sindssyg flammekaster

Efterhånden som nattefesten nærmer sig klimaks, tager en dumdristig gut en stor deodorantdåse og bruger som flammekaster efter at have tændt strålen med en lighter. En halv meter lang ildsøjle skyder ud som et dragehævs og lyser natten op, mens de omkringstående jublende opildner ham til at fortsætte.

Den eneste eksplosion forekommer heldigvis i højttalerne, hvor ekkoet fra Bob Marleys "Get Up, Stand Up" runger.

Joe har nu sunget fire timer uafbrudt uden at springe en eneste strofe over. Samtlige sange hilser han smilende velkommen, som er det gamle familiemedlemmer, der dukker uventet op til søndagsfesten.

- Åh, hvor jeg elsker reggae. Derfor fester vi til klokken syv mandag morgen, hvor endnu en uge venter med

hårdt arbejde. Heldigvis har vi næste søndag at se frem til, siger Happy Joe lykkeligt og brøler endnu et "jaaaaah, maaan".

Fakta

Rastafarianismen (også kaldet rastafari eller bare rasta) er en nyere religiøs bevægelse, der opstod i 1930'ernes Jamaica. Den betragter Haile Selassie I, Etiopiens tidligere kejser, som Jah (Gud red.).

Rastafarianismen har sin oprindelse i en variant af kristendommen, der blev praktiseret på Jamaica. Rastaerne regner Haile Selassie for at være Gud og Jesus Kristus for at være Guds søn i en hellig treenighed, hvor rastaerne udgør Helligånden. Religionen blev stærkt påvirket af Marcus Garveys bevægelse, som arbejdede for, at de sorte skulle kunne rejse tilbage til Afrika.

Rastafaribevegelsen er desuden blevet kendt over hele verden på grund af dens afgørende rolle i jaimaicansk musik og i særdeleshed reggae. Derudover er den kendt for, at dens tilhængere regner indtagelse af cannabis for et sakramente.

Den mest kendte reggaemusiker til dato er Bob Marley. Han blev født som Robert Nesta Marley 6. februar 1945. Han var manden, der gjorde genren populær uden for Jamaica. Meget af hans musik handler om de fattiges og ikke mindst sortes kamp. Han døde i 1981 efter en hjernesvulst og kræft i lever og lunger.

Det var især Marleys hit fra 1975, "No Woman, No Cry", der gjorde ham verdensberømt.

Kilde: www.wikipedia.org

Tekst og foto: Simon Staun
sim@fyens.dk